

Laskuri opetustoimen johdolle

Oppilaanohjauksen saatavuus oppilaiden subjektiivisena oikeutena

Peruskoulun oppilaanohjauksen tuloksellisuuden arviointia ei voida kutistaa peruskoulun jälkeisen sijoittumisen tarkasteluun. Peruskoulun oppilaanohjauksen tulee ottaa osavastuu siitä, että toisen asteen opintojen keskeytymisprosentti on suuri ja opiskelijat aloittavat puutteellisilla urasuunnitelmilla lukio-opintonsa (ks. Koulutuksen keskeyttäminen ja Kokemuksia lukion opinto-ohjauksesta -selvitys 2008). Tämä kertoo, ettei pätevää oppilaanohjausta peruskoulussa ole ollut kaikkialla riittävästi tarjolla.

Valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa ja Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa kiinnitetään huomiota ennaltaehkäisevän toiminnan laajentamiseen ja oppilaanohjauksen yksilöllistämiseen. Tehostetun ja erityisen tuen tarve ja psyykkiset ongelmat ovat lisääntyneet. Opintojen keskeyttämisvaara on suurin nuorilla, joilla on heikko sosiaalinen tausta. Toisaalta korkeiden sosioekonomisen statuksen alueiden koulujen oppilaat kokevat koulutyönsä keskimääräistä useammin liian raskaaksi ja potevat erityyppisiä nuoruusiän stressioireita.

Vaikka oppilasmäärä on vähenemässä, ohjauksen tarve on lisääntymässä. Peruskoulun tehtävä on luoda oppilaalle toimintakykyisyyttä, joka näkyy tavoitteellisena opiskeluna ja toisen asteen opintojen loppuun saattamisena. Onnistunut ohjaus perusopetuksessa auttaa oppilaita tekemään realistisia ja onnistuneita koulutusvalintoja sekä ehkäisee keskeyttämistä toisella asteella. Pätevän oppilaanohjauksen saatavuutta tulee tarkastella oppilaan subjektiivisena oikeutena. Syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle laskelmien mukaan miljoona euroa.

Opetustoimen johtoa varten on koottu Oppilaskohtainen oppilaanohjausresurssi -laskuri. Laskurin avulla voidaan arvioida, montako oppilaanohjaajaa tarvitaan, jotta koulutuksen järjestäjä loisi perusopetuksen laatuksien mukaisten ohjausympäristön. Laskuri huomioi erityisen ja tehostetun tuen piiriin kuuluvat oppilaat.

Lähteet:

Koulutuksen keskeyttäminen. 2009. Koulutustilastot. Tilastokeskus. Saatavilla <http://www.stat.fi/til/kkesk/index.html>.

Mattia A. (toimittanut). 2002. Kokemuksia lukion opinto-ohjauksia -selvitys 2008. Suomen lukiolaisten liitto.

